

Bedre barnehage er ikke gratis

Ny rammeplan kan gi bedre barnehage, men ikke uten at barnehagen får flere ressurser.

For over ti år siden, da vi fortsatt bodde i USA, ble jeg nysgjerrig på hva barna lærte i den norske barnehagen, og søkte opp Rammeplanen på nett. Jeg fant et dokument med mange gode verdier om barn og barndom. Dokumentet omtalte også forskjellige fagområder som barnehagen skulle jobbe med, men det sto lite konkret om forventninger til barnehagens arbeid innen disse fagområdene. Jeg tenkte at dette dokumentet nok var introduksjonen til Rammeplanen, og søkte videre for å finne ut hva barna skulle lære - uten hell.

Min nysgjerrighet var inspirert av nobelprisvinner i økonomi James Heckman sin teori om at læring før barna begynner på skolen er svært viktig for barnas videre utvikling. Det er fordi det vi lærer i småbarnsalderen forsterkes gjennom en renters rente effekt: Læring er en selvforsterkende prosess der tidlig læring forsterker mer læring.

Heckman sin teori får støtte av en rekke empiriske studier både fra USA og Europa - inkludert Norge - som viser at gode barnehager kan gi barn bedre muligheter til å til å lykkes i utdanningsløpet og i arbeidslivet. De positive virkningene av gode barnehager er spesielt store for barn fra familier med lav utdannelse og inntekt.

Internasjonal forskning gir oss også innsikt i hva som er viktig pedagogisk innhold i barnehagen. Det er spesielt viktig å stimulere sosiale ferdigheter, selvregulering, språk og matematikk allerede i barnehagen, for å gi barn bedre muligheter til å lykkes faglig og sosialt på skolen. Studier viser også at i denne alderen lærer ikke barn godt av å jobbe med oppgaveark eller av instruksjon (det gjelder faktisk også mange barn i første klasse); De lærer best gjennom en kombinasjon av fri lek og veiledet lek. I veiledet lek deltar barna i lekbaserte læringsaktiviteter planlagt og ledet av voksne. Barns deltagelse, engasjement og medvirkning er viktig i veiledet lek, og det er også avgjørende at barna opplever

Det er spesielt viktig å stimulere sosiale ferdigheter, selvregulering, språk og matematikk allerede i barnehagen, for å gi barn bedre muligheter til å lykkes faglig og sosialt på skolen, skriver artikkelforfatteren. Foto: Gorm Kallestad / NTB scanpix

Fredagskronikk Mari Rege

mening i aktivitetene.

I søket etter Rammeplanen ble jeg overrasket da jeg forsto at det lille heftet faktisk var Rammeplanen. Dokumentet reflekterte ikke hvor viktig arbeidet i barnehagene er for barns videre utvikling, og var ikke basert på anerkjent internasjonal forskning om hvilken type stimulering barn trenger i tidlig alder. En rammeplan tom for konkret innhold kan vanskelig fungere som et styringsdokument for å sikre god kvalitet i alle barnehager.

Førrige måned kom Stortingsmelding 19: Tid for lek og læring: Bedre innhold i barnehagen. Meldingen sier at Rammeplanen skal skrives på ny. På bakgrunn av internasjonalt anerkjent fagfelleurdert forskning skal den nye Rammeplanen konkretisere hvilken type stimulering barn skal få i barnehagen, samt sette tydeligere krav til at alle barnehager har en systematisk pedagogisk praksis med planlegging, dokumentasjon og vurdering.

Min umiddelbare reaksjon var at dette er et stort løft for den

norske barnehagen. Mange barnehager ønsker å ha en systematisk pedagogisk praksis, men de opplever at lav pedagogisk tetthet begrenser muligheten til planlegging, dokumentasjon og vurdering. Vanlig praksis i Norge i dag er at én pedagog og to assistenter har ansvar for 18 barn i alderen 3-5 år. Det sier seg selv at det blir lite tid for systematisk pedagogisk praksis med individuelt tilpasset omsorg og stimulering. Tenk på alle de forskjellige behovene som skal møtes til enhver tid! For å kunne gi barna den pedagogiske oppfølgingen som faglitteraturen anbefaler og som stortingsmeldingen sikter mot må barnehagene få flere pedagoger.

Skuffelsen var derfor stor da jeg kom til Stortingsmeldingens siste kapittel 6 «Økonomiske og administrative konsekvenser», som kun er på en side i den 98 sider lange meldingen. Her skrives det litt om øremerkede midler til minoritetspråklige barn og ressurser til videreutdanning, og deretter konkluderes det med «De øvrige foreslåtte tiltakene i meldingen vil ikke ha

Vanlig praksis i Norge i dag er at én pedagog og to assistenter har ansvar for 18 barn i alderen 3-5 år. Det sier seg selv at det blir lite tid for systematisk pedagogisk praksis med individuelt tilpasset omsorg og stimulering

vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser». Man sitter igjen med en følelse av at regjeringen ikke har forstått de praktiske konsekvensene av sitt eget forslag. Det er synd for det undergraver troverdigheten til hele meldingen, som ellers er god.

Bedre barnehage er ikke gratis.

Mari Rege, professor i økonomi, Handelshøgskolen ved UiS, ESOP ved UiO

Mer debatt på side 30-31 →

Brexit som trussel mot EØS
Halvard Haukeland Fredriksen

CO2 gir grønnere fabrikker
Richard H. Heyn

Vindkraft skaper verdier
Torhild Aarbergstøten

Forskning må bli arbeidsplasser
Leif Rune Skymoen

Fredagskronikken

Alexander Cappelen

Bård Harstad

Ola Kvaløy

Katrine Løken

Simen Markussen

Mari Rege

Karen Helene Ulltveit-Moe

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen Telefon: 22 00 10 59 Sentralbord: 22 00 10 00 Epost: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom Underinnlegg/replikk: Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) Legg ved portrettfoto.

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.